

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 176

van **KRISTOF SLAGMULDER**

datum: 19 december 2019

aan **BEN WEYTS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

Vacatures voor leerkrachten - Invulling

Bij de besprekingen van de beleidsnota in de commissie Onderwijs werd kort de discussie gevoerd rond het tekort aan leerkrachten. Deze discussie is terecht, want de problemen zijn urgent. Uit cijfers van VDAB blijkt dat het aantal vacatures in het onderwijs de afgelopen jaren fors is toegenomen: in het secundair onderwijs van 5140 naar 11.113 tussen 2013 en 2018, in het kleuteronderwijs en lager onderwijs van 3419 naar 5353 tussen 2013 en 2018. Ook waren er volgens VDAB in september van dit jaar nog 436 leerkrachten tekort in het kleuter- en lager onderwijs en 786 in het secundair onderwijs.

Toch blijkt dat zeer veel jonge leerkrachten werkloos zijn (zelfs als het schooljaar enkele maanden gevorderd is) en moeten hopen op vervangingen, die vaak van korte duur zijn en die grotendeels geen uitzicht bieden op een langdurig engagement en uiteindelijk een vast contract. Bij contacten met deze jonge mensen kijkt men geregeld raar op als het gaat over 'het lerarentekort'. De uitval van jonge leerkrachten binnen de vijf jaar na afstuderen, is dan ook zeer groot, wat ook al gesteld werd in dezelfde discussie over de beleidsnota Onderwijs.

Omgekeerd is het ook waar dat voor bepaalde leerkrachtprofielen het moeilijk is een vervanger te vinden. Zeker in het secundair onderwijs zijn vacatures voor bepaalde vakken (bv. wiskunde, wetenschappen, Frans) moeilijker om in te vullen dan andere. Ook zien we per regio een groot verschil inzake het niet kunnen invullen van vacatures in het onderwijs.

1. In welke gemeenten geraken de vacatures voor leerkrachten niet ingevuld? In welke regio's zijn momenteel de noden dus het meest urgent? Heeft de minister daarover gegevens van de scholen, onderwijskoepels of van VDAB? Gelieve deze cijfers uit te splitsen voor kleuter-, lager en secundair onderwijs.
2. Omgekeerd: hoeveel werkloze leerkrachten zijn er in welke gemeenten? In welke regio's is er dus momenteel een overschot aan beschikbare leerkrachten? Gelieve, indien mogelijk, deze cijfers uit te splitsen voor kleuter-, lager en secundair onderwijs.
3. Hoeveel jonge leerkrachten hebben slechts een interimcontract, dus een tijdelijke aanstelling van bepaalde duur (TABD), en vallen dus niet onder een tijdelijke aanstelling van doorlopende duur (TADD) of een vaste benoeming? Graag hierbij een onderscheid tussen vier leeftijdscategorieën: jonger dan 25 jaar, 25 tot 30 jaar, 30 tot 35 jaar en 35 tot 40 jaar. Gelieve hier ook deze cijfers uit te splitsen voor kleuter-,

lager en secundair onderwijs, alsook te differentiëren tussen absolute en relatieve cijfers.

4. Wat is binnen het totaal aan vacatures in het onderwijs de verhouding tussen deze voor vaste functies en korte vervangingen? Gaat het lerarentekort zodoende om een structureel tekort of vooral over een tekort aan mensen die korte vervangingen kunnen doen en dus genoeg moeten nemen met een onzekere en financieel onstabiele werksituatie?
5. Hoe gaat de minister bij de opmaak van zijn lerarenpact om onder andere het beroep van leerkracht aantrekkelijker te maken rekening houden met de bovenvermelde verhouding binnen de vacatures?

BEN WEYTS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

ANTWOORD

op vraag nr. 176 van 19 december 2019

van **KRISTOF SLAGMULDER**

1. Om na te gaan waar vacatures voor leerkrachten niet ingevuld geraken en omgekeerd waar er nog veel werkloze leerkrachten zijn, is het aangewezen om naar de spanningsindicator te kijken. De spanningsindicator van de VDAB geeft de verhouding weer tussen het aantal werkzoekenden en het aantal beschikbare vacatures in onderwijs. Hoe lager de spanningsratio, hoe moeilijker het is om vacatures in te vullen. Tabel 1 geeft deze spanningsratio weer per arrondissement. Op een lager niveau zijn er momenteel geen cijfers beschikbaar. Merk op dat er binnen het arrondissementsniveau nog een grote variatie is aan bv. stedelijke dan wel landelijke gebieden. Voor het basisonderwijs zien we een spanningsratio lager dan vier in de arrondissementen Antwerpen, Halle-Vilvoorde, Aalst, Gent, Diksmuide en Veurne. In het secundair onderwijs is de spanningsratio lager dan vier in Antwerpen, Mechelen, Halle-Vilvoorde, Sint-Niklaas, Dendermonde, Aalst, Gent, Eeklo, Brugge, Tielt, Kortrijk, Diksmuide, Veurne, Oostende en Roeselare.

Tabel 1: spanningsratio per arrondissement

Arrondissement	Leerkracht basisonderwijs	Leerkracht secundair onderwijs
Antwerpen	1,3	3,4
Mechelen	5,7	2,1
Turnhout	12,7	5,8
Halle-Vilvoorde	1,1	1,2
Leuven	4,5	5,6
Hasselt	56,1	5,3
Tongeren	61,8	7,6
Maaseik	49,7	10,0
Sint-Niklaas	4,7	1,9
Dendermonde	4,5	2,5
Aalst	2,4	1,7
Oudenaarde	5,8	5,8
Gent	2,6	3
Eeklo	7,4	2,9
Brugge	11,8	3,4
Tielt	-	3,9
Kortrijk	5,1	2,5
Ieper	6,1	7,2
Diksmuide	2,8	1,5
Veurne	1,7	1,8
Oostende	12,7	3
Roeselare	17,7	3,5

Bron: <https://www.vdab.be/trendsdoc/beroepen/index.html>, geraadpleegd op 18/12/2019

2. Een hoge spanningsratio geeft een indicatie van een overschot aan leraren. In het basisonderwijs zijn de spanningsratio's in de arrondissementen Turnhout, Hasselt, Tongeren, Maaseik, Brugge, Oostende en Roeselare hoger dan tien wat suggereert dat er nog voldoende kandidaten zijn om vacatures in te vullen. Wellicht zijn er in die regio's nog werkloze leerkrachten. Voor het secundair onderwijs zien we dat enkel in Maaseik nog een spanningsratio van 10 is terug te vinden.
3. Tabel 2 geeft een overzicht van het aantal leerkrachten met een aanstelling van beperkte duur voor verschillende leeftijdscategorieën per onderwijsniveau. Zowel absolute aantallen als voltijdsequivalenten zijn in de tabel terug te vinden.

Tabel 2: Leerkrachten met een aanstelling van beperkte duur (op 1/10/2019)

Onderwijsniveau	Leeftijd	Aantal	vte
Kleuteronderwijs	jonger 25	1 837	1 208,3
	25 tot 29	2 439	1 401,4
	30 tot 34	1 450	713,3
	35 tot 39	1 127	530,9
Lager onderwijs	jonger 25	4 540	3 095,4
	25 tot 29	4 734	2 851,0
	30 tot 34	2 822	1 527,1
	35 tot 39	2 496	1 309,7
Secundair onderwijs	jonger 25	3 568	2 139,0
	25 tot 29	8 065	4 278,9
	30 tot 34	6 252	2 878,4
	35 tot 39	5 713	2 483,1

4. Over de verhouding tussen vacatures voor vaste functies en korte vervangingen zijn geen VDAB cijfers beschikbaar. Ik bekijk momenteel wel of er maatregelen kunnen worden genomen die sneller leiden tot een duurzame aanstelling voor beginnende leraren.
5. Er zijn momenteel geen plannen om specifiek op dit thema in te grijpen.